

Marius Bâzu, Liviu Brandabur, Constantin Ciobanu,
Dan Costineanu, Adrian Dăscălescu, Constanța Dobre,
Aurora Modoran, Theodor Oprescu, Stan Petrescu,
Doina Popescu, Lidia Preda, Dan Roman, Dan Stănescu,
Consuela Stoicescu, Marius Șaines

PLOIEȘTIUL VĂZUT DIN LICEUL „CARAGIALE”

ENEL Muntenia Sud, ca inginer exploatare, apoi șef secție și șef centru de Înaltă Tensiune. Pensionat în 2012. Este în prezent electrician autorizat gr. IVA+IVB, cu contracte de consultanță la diverse firme. Căsătorit, cu trei copii: Oana Iuliana (arhitect), Gabriela Luciana (economist) și Alexandra Theodora (istoric). Are un nepot, Daniel Alexandru Motoianu născut la 14 august 2014.

Dan Roman. Doctor inginer în calculatoare, absolvent în 1967 al liceului „Caragiale” din Ploiești, ca șef de promoție, apoi al facultății de Automatică a IPB. A lucrat la ITC București, mai întâi ca cercetător, apoi ca Director tehnic, fiind printre primii care au introdus în țară Proiectarea Asistată de Calculator. În 1990 a înființat una dintre primele companii private de calculatoare, RBS Ltd., pe care vândut-o în 1995 către IBM. În 1996 a devenit Director al IMB CER, cu sediul la Viena, fiind responsabil pentru țările din Balcani și zona CSI. În 2000 și-a înființat propria companie, eNet Data G.m.b.H, cu sediul în Austria. Când compania sa a fost achiziționată de S&T, a devenit Vicepreședinte pentru sudul și estul Europei. În 2011, a devenit Manager general al Kapsch Romania, până la sfârșitul lui 2013. Din 2014 este implicat într-un proiect de dezvoltare a prezenței firmei Kapsch în sud-estul Europei.

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Adrian Dăscălescu – Ploieștiul anilor 50	9
Lidia Soare Preda – Anotimpurile orașului	14
Dan Costineanu - Ploieștiul "meu"	20
Adrian Dăscălescu – Filmele lui Fellini	45
Doina Vasilescu Popescu - Vecinii mei	50
Marius Băzu – Ploiești, centrul universului	55
Marius Șaines – Scurte istorii din Ploiești	108
Consuela Stoicescu – Sora lui Marius	113
Lidia Soare Preda – Profesorii noștri	119
Constantin Ciobanu – Viața frumoasă din liceu	124
Liviu Brandabur – Cu drag, în amintirea profesorilor mei	127
Aurora Rădoiaș Modoran – Despre Ploiești și anii de liceu	134
Theodor Oprescu – Amintiri din liceu	142
Constanța Soare Dobre – Mă mândresc...	149
Stan Petrescu - Onor dirigintelui meu	182
Dan Stănescu – Ploieștiul și liceul „Caragiale”	196
Dan Roman – Cu recunoștință, despre profesorii noștri	272
Despre autori	279

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Ploieștiul văzut din Liceul „Caragiale” / M. Băzu, L. Brandabur, C. Ciobanu, ... - București: Smart Publishing, 2017

ISBN 978-606-8823-57-7

I. Băzu, M.
II. Brandabur, L.,
III. Ciobanu, C.

37

Copyright © 2017 M. Băzu, L. Brandabur, C. Ciobanu, ...

Toate drepturile rezervate.

Copyright © 2017 Smart Publishing

Ilustrație copertă: Cristian Mihăilescu

ISBN 978-606-8823-57-7

București, 2017

*Pentru un român care știe citi,
cel mai greu lucru e să **nu** scrie.*
(I. L. „Caragiale”, Opere, vol. 3, p. 562)

Cuvânt înainte

Noi, autorii acestei cărți, suntem un grup de ploieșteni. Am terminat toți același liceu, la sfârșitul anilor 60. Cei mai mulți în 1966, câțiva, în anii care au urmat. Ne unește pe toți dragostea de oraș și în special pentru Liceul „Caragiale”. Cum întâlnirea după 50 de ani a absolvenților liceului, din 28 mai 2016, ne-a readus în memorie fapte și idei care, se pare, sunt de interes pentru mulți, ne-am gândit să le punem pe hârtie, constituind un volum colectiv. Eram încurajați de împrejurarea că blogul pe care l-am lansat cu ocazia revederii a fost rapid populat cu amintiri, păreri și comentarii ale colegilor.

Entuziasmul inițial a fost mare, dar, s-a dovedit că să scrii un text care să te reprezinte într-o carte e mai greu decât să scrii pe blog! (Marele I. L. Caragiale probabil că la bloguri s-a referit în motto-ul acestui Cuvânt înainte. Nu ar fi prima dată când ar fi luat-o cu mult înaintea vremurilor!) Așa că am lărgit aria de căutare a autorilor, aducând în acest grup și trei colegi mai mici ca vârstă, dar tot absolvenți de „Caragiale”. A ieșit volumul pe care îl aveți în mână.

Citiți-l! Nu vă veți plictisi, vă asigur! Veți afla multe despre istoria orașului în care ați trăit sau trăiți, dar și

despre liceul pe care, poate, l-ați absolvit sau la care sunteți, încă, elevi. Sau, de ce nu?, veți afla ceva despre o perioadă, o școală și un oraș care vă sunt necunoscute. Cu atât mai interesant de cercetat!

Și ca să vă conving că este așa, voi face în continuare o scurtă prezentare a textelor, în ordinea în care apar în volum. Scurte autobiografii ale autorilor le puteți găsi la sfârșitul cărții. Așadar, să începem!

Primul text se referă la Ploieștiul anilor 50, la mijlocul cărora noi am început școala. E o perioadă ai căror martori se împrăștiează pe zi ce trece, cu atât mai valoroase fiind cele spuse de autor, Adrian Dăscălescu, acum locuitor al îndepărtatului Toronto canadian.

Urmează un text semnat de Lidia Soare Preda care propune un unghi inedit de scrutare a acelor ani, vorbindu-ne despre anotimpurile orașului. Autoarea pictează impresionist, cu pete de culoare care, sunt sigur, vă vor încânta.

Dan Costineanu este cel mai tânăr dintre autori (absolvent în 1971 al liceului), așa că amplul lui text lărgeste în mod fericit perioada acoperită de întregul volum, iar ironia caracteristică a autorului este un adevărat bonus pentru cititor.

Revine la pupitru Adrian Dăscălescu cu o privire cinematografică (încă din titlu) asupra Ploieștiului de la începutul anilor '60. Veți găsi aici portrete cu adevărat remarcabile ale unor personaje reale.

Despre textul care urmează voi spune puțin, pentru că îmi aparține. Este, de fapt, o pledoarie pentru

Ploiești, ca centru al universului ... meu și al celor care gândesc ca mine. O parte însemnată este dedicată școlii, în special profesorilor.

Textul lui Marius Șaines este scris de la cea mai mare distanță față de Ploiești, din însorita Californie. Cu toate acestea, sufletul autorului este, veți constata, extrem de aproape, de oraș și de cei care au locuit sau locuiesc în el!

O contribuție emoționantă este cea a Consuelei Stoicescu, pe care am inclus-o în volum lăsând deoparte falsa modestie. Veți înțelege la ce mă refer când o veți citi!

Următoarele șapte contribuții au în centrul lor amintiri despre dascălii care ne-au format. Lidia Soare Preda face mici portrete, adevărate acuarele, ale profesorilor noștri dragi, Constantin Ciobanu își propune să prezinte exclusiv amintiri plăcute despre liceu, în timp ce Liviu Brandabur este mult mai tranșant, oferindu-ne o privire mai realist, dar nu mai puțin emoționantă, asupra acelor vremuri. Aurora Rădoiaș Modoran își propune, cu delicatețe și tact, să prezinte și aspectele mai puțin plăcute ale timpului în care urma cursurile de liceu, iar Theodor Oprescu are o exprimare cvasi-cinematografică, punctând câteva secvențe din perioada în care era licean. Stan Petrescu are cuvinte scrise cu sensibilitate, cum se zice, "cu inima pe masă", despre profesorul de matematică Mircea Negrea. În fine, Constanța Soare Dobre se referă mai întâi la perioada ei școlară din Ploiești, cu portrete ale

profesorilor noștri, dar apoi și la oraș, cu detalii ce aduc necesarele pete de culoare.

Cea mai amplă contribuție este cea a lui Dan Stănescu, de fapt o selecție (pe care am operat-o cu strângere de inimă pentru că am fost nevoit să las deoparte episoade excelent povestite, dar care nu aveau o legătură directă cu subiectul nostru) dintr-o adevărată autobiografie. Veți găsi aici momente emoționante, descrise cu talent, dar și păreri ferme ale autorului, care dau nota personală a acestui text.

În final, o contribuție a lui Dan Roman susține cu brio afirmația autorului, aceea că profesorii noștri erau cei mai buni. Un text emoționant, scris cu tandrețe și recunoștință!

Și încă ceva, pozele care ilustrează toate aceste texte au fost puse pe Internet, la următoarea adresa: <https://Caragiale1966.wordpress.com/2016/11/24/pozele-volumului-ploiestiul-vazut-din-liceul-Caragiale/>.

Pentru fiecare text, pozele au fost așezate în ordinea în care se face referire la ele.

Asta ar fi tot! E puțin? E prea mult? Voi, cititorii, veți decide! Cel mai frumos efect ar fi ca parcurgerea acestui volum să determine apariția altor asemenea volume de amintiri, despre Ploiești, poate și despre alte licee ale orașului nostru drag!

Marius Bâzu

Adrian Dăscălescu

Ploieștiul anilor '50

Cine își poate închipui, plimbându-se prin Ploieștiul actual, când vede noile construcții și centrul construit în perioada comunistă, cum era viața în anii '50? Cine își mai aduce aminte de Ploieștiul din timpul bunăstării aduse de petrol și clădirile dintre cele două războaie mondiale, văzând acum câteva clădiri vechi, unele refăcute și multe încă în paragină...?

Când mi-au căzut în mână vederile antebelice cu Primăria veche, în fața căreia parcare era plină de mașini, am fost transportat într-o epocă ștersă din memoria colectivă. Apoi mi-am adus aminte, de strada Lipsani înainte de a fi dărâmată, cu istoria denumirii date de prezența negustorilor veniți din Lipsca-Leipzig sau poate Lipsca-Liov (Lvov)? O stradă cu prăvălii una lângă alta.

Demult, l-am întrebat pe un prieten cum de își făceau prăvălii una lângă alta, fără să le fie frică de concurență. El mi-a răspuns cu vorba evreului: unde încap atâtea, dacă deschid și eu o prăvălie, nu se mai bagă de seamă, așa că pot să fiu liniștit.

Ploieștiul copilăriei mele, al anilor 50, când jucăria preferată era să alerg după un cerc de tablă împins cu o sârmă îndoită în formă de U la un capăt, care mă ajuta să conduc cercul. Prin fugă, cercul se lăsa împins și condus. Nu știam pe vremea aceea că era un fel de

giroscop, dacă alergam suficient de tare cercul se rostogolea vertical, cum încetineam de oboseală, cercul își pierdea verticalitatea și cădea într-o parte. Cercul, numit obadă, era sărit de la vreo roată de lemn strânsă de cercul metalic. Îmi dădea o plăcere deosebită să alerg după acel cerc.

Apoi am primit o trotinetă și eram fericit, cu ea mergeam mult mai repede, dar parcă nu mai avea același farmec.

Era un Ploiești cu freamătul străzii când vedeam hingherii adunând câinii vagabonzi. Hingherii aveau în căruță o cușcă în care puneau câinii prinși. Când vedeau un câine pe stradă, luau o prăjină din căruță, în capăt cu un laț de sârmă și prindeau câinii de gât. Toți strigam: "*Vine loșca, strânge câinii*". Din pieile câinilor erau făcute cele mai bune mănuși. Acum pare îngrozitor, dar era o sanitizare a străzilor.

Câteodată simțeam un miros puternic și apoi vedeam vidanja pusă pe un camion, care venea de la vreo golire de hazna. Casa în care stăteam cu cinci familii avea hazna, chiar dacă era perete în perete cu tribunalul. Eram o dată acasă când au venit să golească haznaua. Miros îngrozitor, de au înnebunit toată zona. Nu știu unde o goleau, poate în Dâmbu, care tot era negru de petrol și mirosea la fel de puternic ca vidanja? Canalizarea nu ajunsese peste tot.

Pentru că stăteam lângă tribunal, lumea venea la noi în curte să aibe poate o ultimă privire a prizonierilor politici din familie, când erau scoși din duba miliției și

băgați pe ușa din spate a tribunalului. Părinții mei și toți din casă intrau imediat înauntru, că nu puteau privi la deznădejdea, jalea și lacrimile din ochii rudelor celor aduși la judecată. Rudele plângeau în deznădejde, dar nu aveau curaj să îi strige pe nume pe prizonieri sau să le facă un semn să-și facă simțită prezența. Era ca o procesiune de disperare în tăcere, de frica teroarei comuniste.

Treceau șătrarii strigând "*Spoi tingiri*". Lumea mai avea vase de cupru care trebuiau spoite cu cositor, în care făceau magiunul sau bulionul pentru iarnă.

Pe străzi, treceau dimineața oltenii, pe umeri, cu iaurt pus pe două platouri de lemn. Platourile erau agățate de cobilițe, deh, mijlocul de transport oltenesc, de secole. Era un iaurt excelent, care avea o consistență aproape de brânză. Eram uimit cum stătea, fără să tremure, în talgerele de lemn. Oltenii aveau un fel de lopată de lemn cu care tăiau iaurtul, îl cântăreau cu o balanță, apoi ți-l puneau pe farfuria adusă de tine.

Vizavi de casa noastră era bragateria lui Stoian Stoianov, de unde, cum făceam rost de bani, îmi luam alviță și bragă. Mulți ani apoi, era o fericire să merg în delegație la Brăila, unde colegii mei mergeau la bere, dar eu nu puteam să nu mă opresc să beau bragă și să mănânc plăcintă cu brânză. Numai în Constanța, Mangalia și Brăila se mai găseau aceste delicatete. În Ploiești dispăruseră cu mulți ani înaintea.

Maternitatea era destul de aproape de noi. Într-o zi, am venit acasă și am spus că am fost la maternitate să

văd cum vin berzele să aducă copiii și nu știu ce s-a întâmplat, că nu am văzut niciuna. *"Cred ca erau în pauză, de nu le-ai văzut"* mi s-a răspuns.

Nu departe de noi, în fața tribunalului, era "Mode Marcela", specialistă în pălării de damă. Deasupra ei era o doamnă care vindea borș. Mama mi-a spus că are un câine, cred că pechinez alb, pe care îl cheamă Zărzărica. Nu mai știu ce am înțeles, mama mi-a dat sticla pentru borș și un leu. Am bătut în ușă, doamna a deschis și am spus: *"Doamna Zărzărica, m-a trimis mama să cumpăr borș"*. Doamna, șocată la început, a râs apoi în hohote și mi-a dat borșul... Doamna le-a povestit tuturor pățania și, de atunci, toți vecinii se duceau să cumpere borș de la doamna Zărzărica.

Poate vi se par lucruri mărunte, dar mie mi-au marcat toată viața.

Când mi-am cumpărat casa din Toronto, am avut ca agentă o evreică venită cu mulți ani înainte din România. După ce am ales casa și am căzut de acord cu prețul, am întrebat-o dacă știe un avocat care să ne facă actele. Mi-a recomandat un avocat, tot evreu, venit tot din România cu mult timp înainte. Am fost în centrul lui Toronto la oficiul lui de avocatură. După ce am făcut actele, mi-a spus că voi găsi cheile de la noua casă pe "tejgheaua" (în românește!!) din bucătărie. De fapt nu știam decât denumirea din engleză, dar în românește "tejghea" parcă era numai la prăvălii.... Ditamai avocatul avea o vestă de lână croșetată de mama lui, din lână tipic românească. Și eu am avut în România o vestă

similară, croșetată de mama. Mama croșetase câte una pentru tata și fratele meu. Din vorbă în vorbă, i-am spus că mama este în vizită la noi.

"Știe să facă poale în brâu?" M-a întrebat. *"Sigur că da"*, am răspuns. *"Atunci vin eu să vă aduc cheile, numai să mănânc niște poale în brâu"*.

În ziua stabilită, ne-a adus cheile acasă... nu mai știu câte poale în brâu a mâncat. Cred că i-am dat și câteva acasă.

Auzind că mama face poale în brâu, s-a mai invitat la noi o familie de prieteni, originară tot din Ploiești.

Mi-am dat seama că sunt câteva amintiri din copilărie care ne urmăresc toată viața și îți vin în minte când nu te aștepti, dar îți face mare plăcere când se întâmplă.

Să nu vă pară rău dacă vi se întâmplă și vouă, că este foarte important să ne încălzim sufletul din când în când, măcar cu aduceri aminte...

Lidia Soare (Preda)

Anotimpurile orașului

Vedem cu toții astăzi, dar mai ales simțim pe propria noastră piele, că anotimpurile nu mai sunt cum ar trebui să fie. Firește, se mai succed încă după aceleași legi ale Universului, dar ceva s-a schimbat: iarna a devenit un anotimp incert și ambiguu, prelungindu-se indecent către o prea scurtă primăvară; vara este din ce în ce mai toridă și greu de suportat, răvășită deseori de fenomene extreme; iar toamna ne amăgește la început cu o "vară indiană", după care ne aruncă brusc într-un noiembrie mohorât.

Dar cum erau anotimpurile orașului în vremea copilăriei noastre?

Iarna....

Iarna era și atunci un anotimp nehotărât și lipsit de zăpadă, mulți ani la rând. Nu-mi amintesc să fi mers la școală printre nămeți, "calul troian" lăsat în urmă de zăpezi mult dorite. Cum aş putea să-mi explic altfel uimirea care m-a cuprins la vederea peticului de zăpadă pictat în colțul unui tablou de Octav Băncilă (cred ca era vorba de "Grevistul"), tablou văzut într-o vizită cu clasa la Palatul Culturii. Este ciudat cât de bine îmi reamintesc tabloul acela și acum. Dar se poate ca, uneori, imagini văzute doar o clipă, să te impresioneze și să îți stăruie mai vii în memorie decât altele, care poate ar fi meritat

să rămână în neuitare. Poate de aceea, la Kremlin, într-o dlmineață însoțită de mai, mi-a rămas în minte cireșul înflorit de dincolo de zidurile sale, și nu impunătorul palat.

Și totuși, chiar și fără zăpadă, iarna venea de Sărbători, ca întotdeauna în copilărie. Pomul "de iarnă" era așezat în centrul orașului, cred că pe locul unde este astăzi Casa Albă¹. Era împodobit modest, cu "cadouri" din carton colorat și nu era luminat feeric ca astăzi. Moș "Gerilă" nu apărea decât rareori, nu ca în zilele noastre când, încă din noiembrie suntem asaltați de zeci de Moș Crăciuni și Moș "Crăciunițe" cu minijupe și zâmbet hollywoodian. Dar în lipsa bunului Moș, ne consolam și noi să facem poze cu câte un căprior sau urs împăiat.

Primăvara....

Primăvara din amintirile mele este legată de ziua de 1 Mai, dar nu ca minunata zi de Arminden, ci ca ziua în care trebuia să mergem la defilarea de "1 Mai muncitoresc". Așteptam încolonați la capătul sudic al bulevardului cu castani, cu bluzițele noastre albe, proaspete și cravata roșie înfiorându-se ușor în răcoarea dimineții. Când în sfârșit ajungeam în fața tribunei, noi cei "aleși" să dăm flori oficialităților orașului, trebuia să ne desprindem din coloană, să ne întoarcem cu fața

¹ De fapt, locul era ceva mai la sud de actuala Casă Albă, în fosta piață a Unirii, aproximativ în zona ocupată acum de blocul Unirea.

către tribună, și în bătaile sacadate ale tobelor detașamentului de toboșari, ne împrăștiam întocmai ca un stol de porumbei albi, o luam la fugă către tribună, urcam repede treptele și odată ajunși sus, fiecare oferea buchetul lui de flori. Nu îmi amintesc dacă dădeam buchetul la întâmplare, sau tot "ceremonialul" era pus la punct în cele mai mici detalii și fiecare știa cui trebuia să ofere florile. Știu doar că odată am oferit buchetul unui ofițer în ținută de "paradă"; am fost teribil de impresionată, în ochii mei era, evident, un erou.

Aș vrea să știu dacă cineva dintre colegii mei își mai amintește ceva. Oricum, noi nu eram niște privilegiați, dimpotrivă, eram mai dezavantajați decât ceilalți: vara eram chemați din vacanță pentru defilarea de 23 August.

Vara....

Ce mi-a rămas în minte despre verile orașului nu este propriu-zis o amintire, ci mai degrabă un sentiment, o senzație. Plecam din oraș imediat ce luam vacanță. Tata ne ducea la bunici sau la Ghimbav, minunatul și unicul în amintire sat săsesc, la rudele mamei. Mă întorceam la sfârșitul verii; ajungeam în oraș întotdeauna seara târziu, la ora când zgomotele și mișcărilor încetează. Atunci aveam de fiecare dată aceeași senzație stranie: mi se părea că orașul abia mai respiră; soarele nemilos al verii calcinase nu numai casele, străzile, asfaltul, dar și aerul, care devenise parcă material, dens, greu, răscopt. Orașul suferea întocmai

ca un organism viu de lipsa de copaci, de verdeață, de grădini. În cartierele orașului mai existau străduțe desuete, mărginite cu garduri de iasomie și alei de crăițe, cu case înecate în verdeață care aducea un pic de răcoare, dar în centrul orașului, unde locuiam noi, aerul era irespirabil.

Acum lucrurile s-au schimbat mult în bine: micul dar cochetul parc din centrul orașului, unde și-au găsit un loc binemeritat statuile celui mai marcant fiu al orașului și ale câtorva dintre celebrele sale personaje, mi-a plăcut mult. Pentru că, în copilăria noastră nu exista decât o singură statuie: Statuia Libertății, pe care „Caragiale” o numise la vremea aceea "*statuia cu bronzul verde ca spanacul*". Statuia fusese inaugurată în iunie 1881, la 11 ani după "evenimentul" care a făcut ca orașul să rămână în istorie, eveniment de care „Caragiale” nu a fost nicidecum străin.

Iată ce scrie istoricul Dan Falcan, într-un interesant material apărut în revista "Historia special", având ca subtitlu: "**Fără Ploiești nu poate înțelege nimeni pe Caragiale**": "*...în intervalul de timp scurs între sosirea lui Caragiale acasă și moartea tatălui se plasează un senzațional eveniment politic ploieștean, atât de savuros creionat de Caragiale în schița "Boborul". E vorba despre așa-numita "republică de la Ploiești", o hazlie tentativă de răsturnare a domnitorului Carol I, eșuată în ridicol și farsă. Cei doi lideri ai mișcării republicane, versatilul Candiano-Popescu (care contribuise la abdicarea lui Cuza în 1866 și-și va sfârși*